Ч. 198 (13.146). Львів, середа 7. вересня 1932. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Право зброєння і „дискримінації".

НАМАГАННЯ НІМЕЧЧИНИ ПОВАЛИТИ ВЕРСАЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

(Неіснуюча Антанта. — Італія проти Франції. — Бажання реґабілітації. — Цікаві документи. — Нове групування політичних союзників).

Тринадцять літ минуло від версайського миру і хоч у тому часі вже наростали нові хмари грізних міжнародніх конфліктів, европейські держави не спромоглись на нове оформлення політичної рівноваги держав.

Давня Антанта, що побідною рукою вийшла із всесвітньої війни, не істнує. Три велико держави, які творили її ядро, сьогодні є далі ніж колинебудь раніше від гармонійної цілости. Ще сяка-така приязнь істнує поміж Францією й Англією, хоча довкола цієї приязни лежить простора тінь взаїмного недовіря. Англія, що після війни позбулась могутнього німецького конкурента, попала у крутіж політичних і господарських наслідків війни (сепаратизм народів всебритійської імперії, розхитання всесвітнього господарського апарату) і стоїть наразі осторонь спроб тривалої політичної комбінації. Нова, фашистівська Італія на[illegible]тість перейшла явно у протифранцузький табор (германофільство, союз Рим-Москва-Ангора), кермуючись своїми інтересами на Середземному морі, які найбільше загрожує Франція.

Як дуже поглибився італійсько-французький антагонізм, на це вказують поруч з багатьома іншими фактами особливо різко поведена полеміка з приводу останніх італійських маневрів. Спровокували цю полеміку, франц. політики з Quai d'Orsay, які заявили через агенцію Аваса, що це офензивні маневри Італії, звернені проти Франції. Це викликало цілу бурю в Італії, між іншим теж і в пресі, де в огні словної боротьби впали слова, які прекрасно ілюструють обильність запального матеріялу у психіці сучасних італійців, коли справа йде про їхнього французького сусіда.

Варто навести дуже характеристичний витяг із газети „Lavoro Fascista", яка відповідає французам у формі запитів:

Чи обурювалась Італія, коли попереднього року французькі сухопутні маневри відбувались в Альпах, а морські між Тульоном і Корсикою? Чи обурюється вона, що цього року англійська середземноморська маринарка хоче справляти в присутності Уельського князя біля входу в Андрії? Чи у Франції не знають, що Італія мусить боронити 9000 км. середземноморського побережа, а Франція тільки 1300? Що 20 міл. тон італійського імпорту йде через море, а тільки 7 міл. сухопутним шляхом, так що свобода моря є життєвим питанням Італії, якщо не хоче вона згинути з голоду в часі війни? Чи не хочуть там зрозуміти, що італійська маринарка боронить тільки права Італії на споживання, тоді, коли майже виключна ціль французької фльоти є **запевнити транспорт військ чорних, які мають піти проти европейського культурного людства, аби зберегти брутальну континентальну геґемонію** (розуміється Франції)?

Вказавши у дальшому на методу застрашування та визиваючу нагінку, яку веде Франція проти Італії, аби оправдати свою горячку зброєння, питається фашистівський орган: чи є дозволене, аби ці заходи основувались у безчесний спосіб на фальшуванні правди? Говориться стільки про світову мораль, але коли творять звичаї, що противляться всякій етиці, то куди воно йде? Час, щоби і ми врешті заговорили про безпеку. Французька спекуляція на цю тему переступила межі приличности...

Саме одно з таких **фальшувань правди,** про яке жалує „Lavoro Fascista", старається виказати тепер Німеччина, шукаючи за моральним оправданням для своїх домагань зміни дечого в версайських постанов. Це дещо — не маловажне, бо перш усього містить воно в собі **право на рівнорядність зброєння,** яке то право відобрали Німеччині держави Антанти в 1919 р. у Версалю. За це право, що його висуває тепер Німеччина, йде саме завзята боротьба в дипломатичному світі.

Одночасно з тим німецька преса пильно нотує все, що може записати на рахунок „дискримінацій", тобто на рахунок усього, що зменшує приписувану німцям вину за спричинення світової війни („інкримінації"), а тим самим підриває моральні мотиви карних санкцій, які містить у собі версайський трактат.

Поруч із аналізою споминів маршала Жофра, що їх друкує тепер паризька „Revue des deux Mondes", а які вказують на підготовку офензивної війни Франції, Росії й Англії проти Німеччини вже в 1912 р., і то шляхом на Бельгію, находимо тепер у німецькій пресі теж цікавий тайний реферат, видрукований тількищо у московських „Ізвєстіях". Цей реферат післав тодішний військовий атташе в Німеччині до ґен. кватирмайстра російського ґенерального штабу.

Ось дословний текст реферату:

„11. лютого 1914. № 93. Берлін. Цими днями мав я розмову з тутешним французьким військовим атташе. Згідно з його думкою, було би дуже важне, аби публичну опінію широких французьких мас приготовити своєчасно на імовірне чергування воєнних подій на східньому та західному кордоні Німеччини **при спільній акції Росії і Франції проти Німеччини і її союзників.** Концентрація російської армії на границі Німеччини мабуть послідувалаб значно пізніше, ніж зосередження французької армії. З цього приводу появилась би у Франції, точніше в широких масах французького народу, крайна нетерпеливість, що є очевидне. З уваги на відому велику вразливість француза можна собі легко уявити, що при відсутности відповідної підготовки публичної опінії, моглиб все-таки можливі хоча би тільки частинні невдачі французької армії викликати у Франції, особливо в Парижі крик обурення проти французького уряду, як теж небажане розуміння подій.

Тому добре булоб уже в часі мира зорієнтувати населення при помочі преси в імовірному чергуванні воєнних подій на східньому і західному фронті. В усякому разі треба, аби питання, в який спосіб і як далеко можна підготовити нарід, було обмірковане спільно ґенеральними штабами Росії і Франції. Безсумніву це питання заслугує на якнайповажнішу увагу і можливо найшвидше вирішення". Підписаний ген.-полковник...." На маргінесі заввага олівцем: „більше ніж зроблено не можна зробити. Шілінскій, шеф ген. штабу".

Берлінський „Льокаль-Анцайгер" подав передрук цього докладу з таким коментарем: Артикул 231 верс. диктату, який поза Францією називають „найбільшою брехнею історії" в накиненій французами редакції виглядає ось як: „союзні і асоційовані уряди заявляють, а Німеччина признає, що Німеччина і її спільники є відповідальними спричинниками всіх втрат і шкід, які понесли союзні і асоційовані уряди та їх громадяни в наслідок накиненої їм війни шляхом нападу Німеччини та її спільників". І питається німецька газета: „Коли врешті опрокинеться фундамент цілого версайського диктату, що документально сотні разів опрокинену брехню про вину за спричинення війни, і коли витягнеться із того очевидні консеквенції?..."

Ці очевидні консеквенції — це комплекс прав, які вяжуть німці з „дискримінаціями", прав, що після їх повернення, пхнулиб Німеччину далеко вперед на шляху рівноправности і дозволилиб заняти відповідне місце в гурті народів.

Доводиться признати велику послідовність і завзятість, з якою сьогоднішна „обеззброєна" Німеччина старається стрясти з себе тягар версайського трактату. Та разом із тим доводиться признати, що коли вона озброїться — все одно за згодою чи проти згоди мілітарно сильної Франції — зуміє Німеччина швидко перевести диференціяцію політичних симпатій, чи точніше групування політичних інтересів, та зорганізувати біля себе ці держави, що схотять їй бути помічні у зреалізованні дальших етапів, які ведуть до перекреслення всіх, найбільш дошкульних постанов версайського договору, в першу чергу до віднискання польського Поморя, Шлеська та кольоній.

В. Север.

Пятнацятиліття польського судівництва.

Міркування видатного варшавського правника.

Львів, 5. вересня 1932.

У варшавському органі ППС. щоденнику „Роботнік" з 4. вересня 1932 (ч. 302) появилася на передовому місці стаття славного варшавського адвоката Берензона п. н. „На пятнацятиліття судівництва". У ній автор робить білянс польського судівництва за 15 літ. Цей білянс ні не веселий, ні не бадьорий. Автор по мужеськи глядить правді в вічі. На жаль не його міркування на цю тему для нас недоступні, бо статтю частинно сконфіскувала цензура. Одначе й ті думки автора, які побачили світ і які найшли пощаду в цензурі, такі вимовні та цінні що ми рішили познайомити з ними наших читачів на цьому місці.

Адвокат Берензон починає свою статтю споминами про початки польського судівництва. Орґанізували його тоді ідеалісти, що не хотіли в будівництві бачити нічого іншого, як тільки „святиню справедливости з її жрецями суддями". Щож сталося з тієї святині за пятнацять літ?

У несконфіскованому тексті статті находимо на це питання таку відповідь:

„Наші доморослі „теоретики", перестрашені гаслами світової крізи, принесли готові формулки і до світа права та справедливости. Вони сповіщають „урбі ет орбі" про їхній упадок, про відірвання права від життя, про спроневірення права своїм завданням, про втрату рації істнування, про суперечність судових присудів з істотою права і справедливости, про осудження судів і права життям, про ненависть до права і судів, про їх банкроцтво — а всі ті майже „комуністичні" атаки зводяться — на диво читача — до одного тільки, але несподіваного зрештою висновку, що „злий фінансовий стан робить реформу права і судівництва пекучою і неминучою конечністю" (цитата з „Глосу Сондовництва" ч. 11). Отже під цим тільки кутом треба оцінювати всі „добродійства", які на день 1. вересня, пятнацять літ по відновленні польського судівництва, впали на громадянство в виді різнородних декретів. Не вимоги науки, не „висоти думки сучасного правничого світу", як це пише міністер справедливости в своїй ювилейній відозві до суддів і прокураторів, але загальний ощадностевий інтерес рішав про таке, а не інше посунення на такому субтельному терені як нове право і новий судовий устрій".

* * *

„Отже в спосіб, який не має прецедексів, введено в життя новий карний кодекс у шеститижневому речинці після його оголошення — в вакаційному періоді, коли ніхто, а передовсім судді не мали можности пізнати цього скомплі-

кованого твору, такого відрубного від обовязуючих досі кодексів. Не заглянули навіть до Італії фашистівської, щоби довідатися, що навіть у цьому краю урядовим декретом оголошено в жовтні 1930 р. новий карний кодекс і кодекс карного поступовання, які почали всеж обовязувати щойно в липні 1931 р. Для італійських судовиків з великими традиціями аж девять місяців приготовання, для наших 6 тижнів. Суспільности накинено твір, зроджений частинно кодифікаційною комісією, а частинно „направлений" урядниками міністерства справедливости. В ньому усанкціоновано кару смерти, поширюючи її пристосовування, скріплено в численних випадках репресії, без усякої потреби до цього, доведено до абсурду відділ так званих провин на шкоду вірителів, введено такий рід кари (дім примусової праці), якого не дасться зреалізувати тому, що нема таких інституцій".

* * *

„На кілька днів перед 1-шим вересня оголошено нові приписи до кодексу карного поступовання, приписи, що ломлять дотеперішні підстави судової організації, бо вони передають величезну часть справ як в окружному так і в апеляційному суді — одному судді. Далі обмежено компетенцію Найвищого Суду, цього одинокого сторожа права, таким чином, що в численних випадках йому не можна буде видавати присудів про потоптання права, колиб це потоптання було навіть разяче й істотне. Апеляційному Судові дано змогу збільшувати кару і в тому випадку, коли присуд ухилений на домагання обвинуваченого. Зроблено це все не з уваги на суспільні потреби або вимоги сучасної науки, ні..."

„Сказано собі коротко та переконуючо, що „право в його практичному застосуванні є дуже дороге, а роблені на нього видатки не стоять у ніякому відношенні до отриманих громадянством користей", що є це „забава зовсім непотрібна, але надто дорога, на яку зубожіла суспільність не може собі позволити" (цитати з „Глосу Сондовніцтва" ч. 11 за 1931 р.). Міркування дефетистів тим грізніші, що в бюрах міністерства справедливости вони чейже співпрацюють у законодатній роботі".

* * *

„Якщо про теперішній стан суддів і прокураторів можна робити спостереження та висновки на підставі їхньої фахової праці, то вистане познайомитися з опінією судді Флешинського („Глос Сондовніцва" ч. 3. 1932), щоби довідатися, що в тому середовищі панує „мертвота, безмежний пасивізм та апатія". Чим спричинене це сумне явище? Якщо воно викликане в деякій мірі загальної господарської кризи і звязаної з нею знижки поборів" . . . (далі сконфісковано).

„...І знов відступимо назад і вслухаймося в завмерлий уже для багатьох гомін промови Фр. Новодворського (у 1922 р.) про те, що „судді мусять бути мужними, щоби в перехресному вогні натисків з гори не зійти з дороги права та обовязку" — а передовсім мусять памятати, що „при вимірі справедливости всякий компроміс із політикою є згіршенням, а всякий з нею звязок — заразою".

* * *

„Кат, яким як чортом страшили колись дітей у Польщі, став у теперішніх часах популярною фігурою. Він подорожує врочисто по всьому краю, а про кількагодинне вішання засуджених в одній тільки справі сімох білорусів розписується з захопленням опідлена брукова преса. Те, що перед війною наповняло нас жахом і острахом — найкоротша вістка про кару смерти — стало нині щоденним хлібом, а ґазети вже тільки з денникарського обовязку подають короткі згадки про виконані присуди смерти. Нагле судівництво перемінилося в нормальну судову установу, що ділає майже реґулярно — а число присудів смерти є таке велике, що статистичні дані точно скривають, а „царські" голословні заперечення на цю тему дістали в соймовій комісії належну відправу. Зі змісту плякатів, що украшують останніми днями мури цілої Польщі, випливає, що українські та білоруські незалежники можуть бути віддані під наглий суд і заглянути смерті в очі".

* * *

„У ділянці тюремництва введено новий тюремний реґулямін і створено тюремну сторожу. А рівночасно знищено ґрунтовно традицію польського політичного вязня, цей одинокий ясний промінь у темряві передвоєнного тюремного життя, переданий вільній Польщі. Вправді реґулямін передбачує такі субтельности як щіточки до зубів або запізнавання тюремних дозорців з індивідуальними прикметами характеру вязнів, але доки в тюрмах голодівка є одинокою успішною зброєю, а тюрма на „Святому Хресті" — ця все отверта могила — функціонує та пожирає щораз нові жертви, — доти гарні слова на експорт про стан нашого тюремництва будуть розбуджувати найдалі йдуче недовіря".

„Такий є білянс виміру справедливости в пятнацять літ по відновленні польського судівництва".

Новий польський карний закон.

IV. Основні кари.

Кодекс відріжняє основні кари від додаткових. У присуді мусить бути вимірена основна кара. Умовиною виміру додаткової кари є вимір кари основної. Одначе, коли спричичника переступства признали неосудним або таким, що карі не підлягає, суд може прикласти додаткові кари з арт. 48—50, засуджений може втратити права виконувати свою професію, втратити батьківські або опікунчі права і підлягає конфіскаті маєткових предметів (арт. 56).

Основними карами є: а) кара смерти, б) вязниця, в) арешт, г) гривна (арт. 37).

Згідно з принятим кодексом принципом індивідуалізації кари не є кара смерти (подібно, як і кара досмертної вязниці) карою абсолютною, лише альтернативною. Пр. за державну зраду з арт. 93 § 1 (намагання позбавити польську державу незалежности або відірвати частину її території), передбачує кодекс кару вязниці на час некоротший від 10 літ або досмертної вязниці, або кару смерти. В австр. карнім кодексі були кара смерти і кара досмертної вязниці абсолютними карами, значить не можна було їх заступити іншими карами. Поза злочином з арт. 93, § 1, є кара смерти передбачена за злочини з арт. 94, § 1, себто за замах на життя або здоровля Президента Р. Посп. з арт. 101, себто за участь у воєнних діланнях проти польської держави, з арт. 102 себто за партизантку проти польської держави та з арт. 225, § 1, себто за звичайне вбивство, але завсіди також лише еventуально. Очевидно не маємо на думці кари смерти при доразовій процедурі, де її стосують дуже широко.

Кара вязниці тріває найменше 6 місяців, найвище 15 літ, якщо закон не передбачує досмертної вязниці (арт. 39, § 1). Досмертна вязниця є лише загрозою і то також евентуально при злочинах з арт. 93, § 1 (як вище), з арт. 93, § 2, себто за намагання змінити силою лад польської держави з арт. 101, 102 і 225, § 1. Кара арешту тріває найменше тиждень, а найбільше 5 літ (арт. 40, § 1).

В окремій частині, при поодиноких переступствах, подає карний кодекс, або максимальний вимір кари вязниці чи арешту („до літ..."), або мінімальний вимір („на час не коротший від літ..."). В інших випадках подає карний кодекс в окремій частині лише рід кари („вязниця", „арешт") так, що суддя може зовсім свобідно обертатися у вище поданих загальних рямцях.

Вязень має обовязок праці на підставі зарядок управи карного заведення (арт. 39, § 2). Арештант має обовязок занятися працею, згідно з власним вибором; якщо вибрана праця нарушує внутрішний лад заведення або арештант не хоче занятися ніякою працею, назначує йому відповідну працю управа заведення.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ВЕРЕСНЯ 1932.

ІВ. НІМЧУК 6)

ЗА СЯНОМ.

З ПОЇЗДКИ ПО ЛЕЖАЙСЬКОМУ ДЕКАНАТІ.

(Продовження).

VII.

Крім поданого в попередньому розділі перегляду українського (гр.-кат.) населення в лежайському деканаті за останніх сто літ містимо нижче дані про віроісповідну й національну приналежність того населення, так, як її виказують офіціяльні австрійські переписи з 31. грудня 1880 і з 31. грудня 1900, а дальше такий-же польський перепис з 30. вересня 1921 р. Як і в попередньому розділі, наводимо ті дані по повітам.

ПОВІТ ЛАНЬЦУТ:

Громада:	Австр. перепис 1880		1900		Поль. перепис 1921	
	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.
Бриска Воля	265	23	210	—	117	100
Віравиці	50	—	47	—	17	5
Дубно	1.549	1.549	1.809	1.891	1.563	1.515
Єльна	59	—	41	—	8	—
Жухів	397	452	470	—	419	420
Курилівка	583	583	580	88	504	484
Ланьцут	49	39	39	1	37	22
Лежайськ	409	8	410	12	345	235
Лукова	94	—	96	—	76	37
Ожанна	467	467	548	453	531	508
Прихоєць	243	—	292	173	243	238
Руда	41	—	41	—	12	7
Седлянка	149	—	185	139	170	163
Старе Місто	417	—	449	—	413	91
В ін. гром.	317	267	45	16	155	82
Разом:	5.089	3.388	5.262	2.773	4.610	3.907

ПОВІТ ПЕРЕВОРСЬК:

Громада:	Австр. перепис 1880		1900		Поль. перепис 1921	
	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.
Ґаллі Канчуцькі	34	—	24	—	26	—
Гориці	219	—	191	—	201	31
Ґженска	61	—	77	—	44	15
Жуклин	24	—	48	—	32	1
Каньчуга	78	—	140	—	83	15
Кречовичі	323	—	417	6	498	456
Лопушка Мала „ Велике	41	—	61	—	49	9
Міротин	95	—	127	7	187	118
Нижатичі	—	—	159	—	142	—
Переворськ	107	90	35	3	20	6
Озбір	206	—	241	—	345	—
Сідлечка	56	—	65	—	44	—
Сінців	583	—	256	—	249	—
Тарнавка	550	545	780	796	825	786
Тринча	56	—	82	—	29	—
Убішин	65	—	65	—	19	3
В ін. гром.	101	1	76	—	89	23
Разом:	2.589	636	2.844	812	2.882	1.468

ПОВІТ РЯШІВ:

Громада:	Австр. перепис 1880		1900		Поль. перепис 1921	
	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.
Біла	663	294	641	—	543	182
Відачів*)	82	—	97	—	76	—
Ґаллі Шкляр.	278	—	371	—	399	378
Драбинянка	12	—	4	—	42	1
Залісе	221	—	228	7	279	11
Матисівка	55	—	71	—	73	49
Ряшів	160	246	109	22	193	98
			(+ 311 в.)	(+ 181 в.)		
В ін. гром.	152	—	132	—	67	19
Разом:	1.623	540	1.653	29	1.672	738
			(+ 311 в.)	(+ 181 в.)		

*) Село Відачів фіґурує в польському переписі з 1921 р. між громадами повіту Переворськ. Містимо його тут для ясности нашого перегляду, в якому Відачів находиться постійно в повіті Ряшів.

ПОВІТ НІСКО:

Громада:	Австр. перепис 1880		1900		Поль. перепис 1921	
	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.	гр.-к.	укр.
Борки	220	—	259	—	206	81
Вілька Танев.	49	—	28	—	12	—
Дубрівка	199	—	269	—	193	11
Дубровиця	49	—	52	—	40	—
Здвяри	21	—	52	—	8	—
Курина Мала	94	—	90	—	—	—
„ Вел	13	—	22	—	1	—
Ніско*)	5	—	25	4	106	106
			(+53 в.)	(+34 в.)		
Шиперки	208	—	258	—	176	6
Яроцін	58	—	105	—	48	28
В ін. гром.	65	—	139	—	77	29
Разом:	951	—	1.299	4	867	261
			(+53 в.)	(+34 в.)		

На жаль не маємо ще подрібного висліду (по громадам) останнього, другого з черги польського загального перепису населення. Одначе й ті цифри, що їх ми навели вище, не тільки цікаві, але й дуже повчаючі. А висновки, що на їх основі можна зробити, менш-більш такі самі, як і висновки на основі порівнання даних Шематизму за сто літ, себто: українське населення зменшується всюди там, де воно позбавлене своєї церкви і де воно розпорошене серед населення польського. Зате в місцевостях, де є церква, а також в їх найближчому сусідстві, українське населення якщо й не зростає, то принайменше не виказує більших страт.

Щодо надто великої ріжниці між цифрами про приналежність віроісповідну й українську національну — в некористь тої останньої, то тут маємо до діла безперечно з тенденцією тих, які

*) Зі 106 українців (греко-кат.) у Ніску, виказаних в польськім переписі з 1921 р. 98 живе у дворі.

Гривну можна виміряти від 5 зол. до 200 000 зол. (арт. 42, § 1). Кодекс зправила не подає жадної іншої максимальної границі гривни поза границею з арт. 42, § 1. Судця виміряє гривну, як іншу кару, згідно зі своїм поглядом, а має щодо гривни взяти на увагу маєткові відносини спричинника (арт. 56) так, щоби гривна не довела до його маєткової руїни, а з другого боку, щоби він відчув її на своїм майні.

Якщо доконали переступства для користи, суд побіч кари позбавлення свободи приписаної законом, вимірить гривну, хіба що засуд на гривну був би недоцільний (арт. 42, § 2). Користь має мати характер матеріяльної жалоби. У таких випадках гривна стає обовязково додатковою карою. Гривна в тім останнім її характері є недоцільна, якщо напр. бідака засудили на довгу вязницю або засудженця без майна позбавлено права виконувати свою професію.

У випадку нестягальности гривни або якби це наражало засудженого на маєткову руїну, суд приказує виконати працю на рахунок гривни; суд дозволяє виконати працю на свободі або приказує виконати її в домі примусової праці (арт. 43, § 1). Якби виконування праці засудженим було неможливе або засуджений уперто відмовлювався від неї, суд замінює гривну на арешт (арт. 43, § 2). Найнижчий вимір заступничої кари це один день арешту або вязниці, а найвищий вимір 3 роки арешту або 2 роки вязниці. Заступна кара не може перевищати найвищого виміру кари, себто позбавлення свободи передбаченого для даного переступства (арт. 43, § 4). Коли засуджений не в силі працювати, суд може понехати виконання заступної кари (арт. 43, § 5). Від праці на рахунок гривни або від заступної кари позбавлення свободи засуджений може звільнитися в кожному часі, коли зложить дотичну грошеву суму (арт. 43, § 6). На випадок частинної заплати гривни, визначена праця або заступна кара відповідно зменшується (арт. 43, § 7).

Кодекс уважає заступний арешт остаточним засобом; не можна заздалегідь засуджувати на арешт замісць на працю без попереднього засуду на працю, щойно приклавши § 2, арт. 43. суд замінює гривну на арешт у поданім там відношенні. Як неспроможність до праці з § 5. слід розуміти неспроможність до праці взагалі, а не до конкретної праці. Понехання заступної праці є факультативне. Кодекс призволяє заплатити гривну чи бракуючу ще її частину колинебудь, після частинного відсидження кари.

Слід врешті зазначити, що на основі арт. 541 кодексу карної процедури може на прохання засудженого прокуратор або городський суд, що доручає виконати присуд, відложити стягнення гривни або розложити її на рати не довше як на один рік, якщо негайно її стягнення мало би для засудженого або його родини занадто важкі наслідки.

Д-р О. Надрага.

...переводили списи: виказати якнайбільше поляків (а переводили конскрипцію і за Австрії і за більші ті самі чиновники). Всеж таки зріст нашого населення в рубриці: „Національна приналежність" у польському переписі з 1921 р. вказує недвозначно на зріст у повоєнних роках національної свідомости й відпорности серед нашого народу за Сяном.

Інша справа — ріжниця в цифрах (декуди значна), що їх виказують Шематизми з одного й офіціяльні переписи з другого боку. Тут виною вже не тільки відома тенденція офіціяльних списувачів, але й недокладности — нераз дуже прикрі! — в наших Шематизмах, які укладаються недбайливо, а то й без ніякої думки*). Тому при цій нагоді не завадить заапелювати до наших церковних кругів у всіх трьох греко-кат. Епархіях, аби звернули бачнішу увагу на видавництво своїх Шематизмів, яких дані повинні бути під кожним оглядом певні, вірні і правдиві.

На закінчення цього розділу згадаємо ще, що в офіціяльному австрійському переписі з 1880 р. виказана ще ціла низка місцевостей, в яких жило тоді українське (греко-кат.) населення. Це [illegible] (23 гр.-кат. і 27 укр!), Жолиня-містечко (90 гр.-к.), Жолиня-село (28), Косіна (20), Кре[illegible] (23), Підзвіринець (52), Передмістє (62) — всі в ланцутському повіті; Глоговець (10) і Ма[illegible] (38) — у переворському повіті; Гло[illegible] (106) — у ряшівському повіті; Глинника (11), Мостки (11), Уляшів (10) — у ніскому повіті. У всіх тих місцевостях нині, по 50 роках, нема вже майже сліду українців...

(Продовження буде).

*) Для прикладу вкажемо на Шематизми Перемиської Епархії з 1928 і 1930 р. В першому виказано 1.335.145 греко-католиків в Епархії, у другому всього 1,240.453, себто Епархія за даними свого Шематизму стратила за чотири роки ні більше ні менше, а майже 100.000 душ. Тимчасом з точного обчислення гр.-кат. вірних по деканатам виходить, що в 1926 р. Перемиська Епархія мала 1.243.353 вірних, за останні чотири роки стратила 2.930 душ.

Упадок Окружного Союзу Кооператив у Бережанах.

(Комунікат Ревізійного Союзу Українських Кооператив)

У липні ц. р. Окружний Союз Кооператив у Бережанах попав у невиплатність і конкурс. Безпосередньою та єдиною причиною упадку була страта, понесена Союзом внаслідок відомих подій з осені 1930 р. Тоді Союзові знищено товарів, продуктів і майна на суму 9.531 зол. 49 сот., а до того прийшло посередніх шкід (протести векслів, векслеві відсотки, припинення торгів) на суму 6.424 зол. 54 сот. Разом ці події спричинили Союзови страту — 15.956 зол. 03 с. Ця страта при власнім майні Союзу 14.183 зол. 11 сот. і при відповідальности уділами сама по собі зробила Союз невиплатним. Колиж узяти під увагу, що одночасно ті самі події підрізали підбудову Союзу, наносячи тільки 14 його членам-кооперативам страти у висоті 20.191 зол. 88 сот., то з повною обективністю можемо ствердити, що упадок Союзу в Бережанах прийшов не від лихої господарки, а тим більше не внаслідок злої волі кермуючих органів Союзу, а викликали його єдино й виключно незалежні від Союзу обставини.

Трудно додуматися, на що польській пресі („Ілюстр. Кур. Цодз." ч. 240 з 30. серпня 1930) видумувати, що конкурс наступив внаслідок мальверзацій на суму 42.000 зол., які нібито викрив при ревізії „Центросоюз". Ревізійний Союз Українських Кооператив стверджує, що переведені ревізії ніяких мальверзацій у Союзі в Бережанах не викрили і нема даних, щоби вони колинебудь там мали місце.

—o—

З країни анальфабетів.

Про неграмотність у Румунії. — Хто робить у Румунії статистику. — Без хабаря ані руш!

Гігієнічний Інститут у Ясах зробив статистику, котра показує, що в яськім повіті є 52 проц. анальфабетів та що число неграмотних жінок є більше, ніж число неграмотних чоловіків. В однім селі, що носить горде ймення прінц Кароля, найдено аж 90 проц. анальфабетів і лише 10 проц. письменних. Між письменними нема там ані одної жінки.

Яси є найкультурніше місто старого регату. Це колишня столиця молдавських воєвод'а Це університетське місто, де є й найбільше вчених. А як і в такім повіті таке велике число анальфабетів, то що вже є по інших повітах, віддалених від усяких культурних осередків? Про це ніхто нічого не знає. Та й відкіля нам знати?

В Румунії статистики так якби й не було. Адже й у яськім повіті зладив статистику анальфабетів Гігієнічний Інститут. Сам її зібрав. Такими справами в Румунії не цікавляться. За це ніхто не дає ніяких бакшишів. А відома річ, що без хабаря в цім благословеннім краю ніщо і з місця не рушиться ніде, в ніякім уряді.

В Румунії після Альбанії найбільший відсоток неграмотних з усіх европейських держав. Славний рекорд. А щодо хабарництва, то мабуть має Румунія всесвітній рекорд.

Вже 14 років „обєднує духово" прилучені провінції. Так і бачимо, що й на Буковині з кожним роком усе більший відсоток населення неграмотних. Молодь дичіє без книжки й газети. І не догадується ніхто, що без загальної освіти нема ніде ніякого поступу. Нікого це не болить. А вбивства й інші злочини множаться. Нема де дівати енергії. Вона йде в злочинство. (За „Часом").

Що каже Ґоркий.

Московська преса помістила промову Ґоркого, яку він був приготовив на противоєнний конгрес. Ґоркий каже м. ін., що „для капіталістів нема нічого дорожчого над золото" (для більшовиків ні? — Прим. складача). Він відмовляє капіталістам участь у творенні культури. Це заслуга науки та праці. Пацифісти глухі на ґук гармат на Дал. Сході та не реаґують на криваві вуличні бої в Німеччині.

ЧИ ФРАНКО ПОВИНЕН МАТИ НАГРОБНИК? Хто каже, що так, нехай пішле жертву до „Центробанку" на вкладку ч. 9003. (чекове конто ч. 143,467; дописати: „На будову нагробника Франка").

З життя краю.

Праця комарнянського міщанства. — Хто піддержує своїм грошем чужих? — Податкова шруба. — До чого вона доходить?

Комарнянські міщани дуже свідомі під оглядом національним і при тім запопадливі господарі, коли йде про розширення народнього майна. Комарно дуже багато завдячує невсипущій праці попереднього священика, пок. о. Петрика.

Хоч комарнянське міщанство бідне, то все таки власними силами збудувало величаву церкву, якої і Львів не постидавсяб, купило камяницю, де нині міститься кооператива, вирвало з чужих рук задаткову касу, купило велику півтора-морґову площу під захоронку, заложило бурсу, а тепер думає над будовою Нар. Дому. В місті є дві кооперативи споживчі й одна шевська. Фінансові кооперативи стоять не дуже світло, бо й не всі круги нашого громадянства піддержують власну торговлю.

Вправді „Хвіля" нарікає, що українці — це запеклі антисеміти, але того ніде не видно. А в Комарнянщині навіть такі наші священики, як о. пароxи з Березця, Татаринова, Монастирця, Колодруб, Кліцка, Горожанни і самого Комарна оминають українську кооперативу і купують виключно у жида.

Бічним заняттям міщан є садівництво. З весною розїздяться вони по околиці, закуповують сади і на тім трохи заробляють, а часом навіть грубо тратять. Скарб накладає на той промисл немилосерні податки, а міщани боронять нерідко в той спосіб, що майно своє передають на жінок, щоб не було змоги переводити ліцитацій. А буває в Комарні таке, що міщанина, котрий купить 50 сотнарів овочів і має обороту 500—1000 зол., оцінює скарбова влада на 10.000 зол. обороту і накладає відповідний податок. Були такі, що платили. Заплатив одного року від 10.000 зол., то на другий рік піднесли йому оборот до 20.000 зол., бо то добрий платник. Протестів з правила не беруть під увагу. Якщо купець хоче бути чесним, то податки не дадуть. Кажуть, що влада буде вимагати присяги на ту обставину, чи купець має яке майно. Але до чого тоді дійде?

Не зважаючи на свою біду і на тяжкі часи, міщани все таки не падуть на дусі. А „орхестра" „Сскола", хор і спортовий клюб „Хуртовина" стараються про піддержання доброго настрою.

Я.

По широкому світі.

У Джанставн (Пенсилвенія) арештували Клеренса Стенка, мабуть у звязку зі схопленням Ліндберґової дитини.

— 11. вересня відбудеться в Берліні зїзд союзів закордонних німців. Тодіж відбудеться свято німецької школи.

— У Ці-Нан-Фу вбили останнього з великих китайських вождів ген. Чань-Сун-Чаня, як всідав до поїзду, що відїзджав до Пекіну. Генерал прощався саме на двірці з приятелями, як із віддалі кільканацяти кроків два молоді китайці вистрілили з револьвера. Кулі зранила й секретаря. Атентатчиків арештували.

— В Москві засудили на 3 місяці примусових робіт віцепрезидента тютюнтресту за це, що давав фальшиві звіти з діяльности тресту.

— У Відні та Грацу викрили тайні клініки, в яких за великі гроші стерелізували мущин. Операції переводили недокінчені медики болгарин Атаназов і поляк Авентієв. Авентієв утік. Лікар Барсон-Брасов, румун, вмішаний в аферу втруївся морфіною, щоби його не арештували. Арештували теж у звязку з тією аферою вірх. письменника Руд. Гросмана, що виступає під псевдонімом Пер Рамус.

—o—

Конґрес ОУН перед судом.

В понеділок 5. вересня ц. р. почався процес 6-ти членів конґресу ОУН у Відні перед судом присяглих у Львові.

На лаві обвинувачення засіло знову 6-ох молодих інтеліґентних людей під закидом головної зради. На загал, цей процес не відбігає далеко від попередніх, головно від тої частини т. зв. бобрецького процесу, в якій казалося не про сам напад на почту, а про націоналістичний рух.

Члени трибуналу: предсідник — радник *Ягодзінський* і вотанти — судді *Слезановський* і *Млинарський*. Обвинувачує прокуратор д-р *Циган*, який виступає вперше у політичному українському процесі у Львові.

ЛАВА ПРИСЯГЛИХ.

Опісля провідник трибуналу радник Ягодзінський вильосував листу суддів присяглих на яких вибрано: Станислава Міхалішина, Яна Лобазевича, Яна Фіялю, Сальомона Терверя, Фльоіяна Хруповича, Володимира Біліковського, Едмунда Кромпа, Яна Тиховського, Адама Александровича, д-ра Домініка Зброжека, д-ра Марка Мільштайна і Кароля Кухара. На заступника суддів присяглих вибрано Зигмунта Лисаковського.

НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ СИДЯТЬ:

1) *Зенон Пеленський*, журналіст. 2) *Осип Бойдуник*, 3) *д-р Юліян Вассіян*, 4) *Степан Ленкавський*, студент. 5) *д-р Олесь Бабій*, журналіст і *Евген Зибликевич*, журналіст.

Підсудних боронить пятьох оборонців, а саме: обв. Зенона Пеленсьогк *пос. д-р Степан Біляк*, обв. Бойдуника — *обор. д-р Степан Шухевич*, обв. Юліяна Васіяна і Степана Ленкавського — *обор. д-р Володимир Старосольський*, обв. Олеся Бабія — *обор. д-р Лев Ганкевич* і обв. Евгена Зибликевича — обор. д-р Осип Назарук.

На салі розправ небагато публики. Зацікавлення процесом невелике. Зате преса — українська і польська — заступлена численно.

Акт обвинувачення.

Прокуратор закидає усім 6-ти обвинуваченим, що вони всі в часі від 28. січня до 3. лютого 1929 р. у Відні через активну участь а) в нарадах т. зв. „Першого Конґресу Українських Націоналістів“, б) в утворенні у висліді тих нарад тайної орґанізації під назвою „Орґанізація Українських Націоналістів“, яка має завдання приготовити збройне повстання українського (в оригіналі акту обв. вживається терміну „руського“ — Прим. Ред.) народу проти Польщі, щоби відірвати від неї південно-східні землі і втілити їх до майбутньої незалежної української держави, — як також в) в ухваленні призначеної до оголошення друком і дійсно друком оголошеної резолюції, що зверталась до українського народу й голосила засади революційної ідеольоґії — відприняли акцію, що змагала до відірвання частини від одноцільного звязку держави, як також до бунту і громадянської війни внутрі держави, та брали в цій акції дальшу участь“ (цитуючи цей і дальші уступи з українського тексту акту обвинувачення, виправляємо в ньому лише найяскравіші мовні та стилістичні прогріхи — Прим. Ред.). Крім того поодиноким обвинуваченим закидаються інші поодинокі діла („цькування проти Польщі“ і т. п.), які теж зключено до загального закиду *злочину державної* зради з § 58 а (59 б) к. з.

УЗАСАДНЕННЯ АКТУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Перша частина того „узасаднення“ затитулована в акті обвинувачення, як „Початки українського національно-незалежного руху“. Однак вона не займається правдивими початками того руху, лише виходить від ствердження факту, що світова війна не зреалізувала українських національних змагань. Опісля акт обвинувачення каже про початки істнування УВО і перші терористичні акти. Після рішення Ради Амбасадорів вирннула — мовляв — думка оперти боєву акцію на одностайній політично-ідеольоґічній плятформі і створити таку орґанізацію, яка булаб політичною надбудовою УВО.

„Ця думка дозріває впродовж кількох слідуючих літ і находить свій вираз в постепенній консолідації українського незалежницького руху так у краю як і за границею, серед кругів української (в ориг. „руської“ — Прим. Ред.) еміґрації.

„В краю гуртується на терені Львова в 1925 році горстка студентів українців коло української націоналістичної молоді, з котрої небавом розвивається на академічнім ґрунті „Група Укр. Націоналістичної Молоді“. З цієї останньої групи повстає по кількох місяцях закроєний на ширше скалю і правильно зорганізований „Союз Укр. Націоналістичної Молоді“ з програмою виразно незалежницькою.

Рівночасно поступає праця довкола зєдинення українських націоналістів на еміґрації. Найчисленнішим і одним з найважніших еміґраційних осередків була тоді Прага, де значна скількість української молоді студіювала тоді в тамошніх високих школах. Були там побіч себе два угрупування українських націоналістів „Ґрупа Української Народної Молоді“ і „Леґія Українських Націоналістів“. В березні 1927 р. на зібранню представників обох згаданих уґрупувань у Празі постановлено фузію „Ґрупи“ з „Леґією“ в одноцілий „Союз Орґанізації Українських Націоналістів“.

„На конститууючих зборах Союзу, що відбулися в Празі 12. липня 1927 р. вирннула думка скликати загальниї зїзд (конґрес), якого завданням мало бути дефінітивне накреслення підстав ідеольоґії Укр. Націоналізму, усталення головних напрямних його політики внутрішньої і загроничної, як також утворення одноцілої орґанізації, що обєднувалаб всіх українських націоналістів так у краю як і за границею.

Приготовляючими працями до такого будучого зїзду були дві конференції українських націоналістів у Празі: перша в листопаді 1927, на якій рішено створити провід українських націоналістів з 4 представників еміґрації і одного представника краєвих націоналістів, і друга у квітні 1928.

ПЕРШИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Заповіджений загальний зїзд укр. націоналістів, трикратно відкладаний, відбувся (читаємо дальше в акті обвинувачення) вкінці в днях від 28. січня до 3. лютого 1929 у Відні як „Перший Конґрес Українських Націоналістів“ при участи 30 делеґатів з краю і зпоміж еміґрації, особисто „проводом“ запрошених, і 2 гостей в особах К. Плохого й Івана Кедрина-Рудницького“.

Хід конґресу був поданий у комунікаті, що його видав „провід“ та помістив на стор. 61 офіціяльної частини числа „Розбудови Нації“ (орґан „проводу“) за січень і лютий 1929. Той комунікат наводить акт обвинувачення буквально, підкреслюючи в ньому моменти, які торкаються участи у конґресі поодиноких обвинувачених. Зміст того комунікату такий:

Наради конґресу розпочалися в 10. год. 15 хвилин 28. січня 1929 р. у Відні.

Наради відкрив голова проводу Українських Націоналістів, полк. Е. Коновалець. У своїй промові він дав огляд розвитку націоналістичного руху протягом останніх років і зясував завдання конґресу.

До президії конґресу війшли: М. Оціборський — голова, П. Низола й Ю. Вассіян — заступники голови, В. Мартинець — головний секретар, В. Арсенич, Я. Герасимович та інж. Ю. Руденко — секретарі. Усталено такі комісії: 1) ідеольоґічна комісія (голова Ю. Вассіян), 2) соціяльно-економічна комісія (голова доц. Моралевич, 3) військова комісія (голова полк. Е. Коновалець), 4) політична комісія (голова д-р Д. Демчук), 5) Культурно-освітня комісія (голова О. Бабій), 6) орґанізаційна комісія (голова інж. Л. Костарів). 28. січня на пленарному засіданні були виголошені ріжні реферати, м. ін. реферат обв. З. Пеленського п. н. „Міжнародня політика України“. 29. січня на пленарному засіданні виголошено дальшу низку рефератів, м. ін. О. Бабія про „літературу й мистецтво“.

30., 31. січня й 1. лютого працювали комісії, на засіданнях яких виголошено ріжні інші реферати, обговорено тези головних рефератів та ухвалено засади українського націоналізму. Крім того прийнято устрій Орґанізації Українських Націоналістів. 2. лютого на пленарному засіданні були виголошені звіти всіх комісій та затверджено засади українського націоналізму. Устрій Орґанізації Українських Націоналістів прийнято після голосування поодиноких точок — одноголосно. 3. лютого на пленарному засіданні покликано провід українських націоналістів, головного суддю й головного контрольного Орґанізації Українських Націоналістів.

Головою проводу одноголосно іменовано полк. Е. Коновальця, який після цього перебрав керму конґресу. Головним суддею іменовано Я. Дуба. Головним контрольним одноголосно іменовано доц. Моралевича.

На внесення голови проводу одноголосно затверджено членів проводу: М. Оціборського, В. Мартинця, П. Кожевникова, інж. Д. Андрієвського, Ю. Вассіяна, П. Низолу, д-ра О. Демчука, інж. Л. Костарева.

В резолюції, видрукованій на стр. 1. і 2. того самого числа „Розбудови Нації“ кажеться м. ін., що „тільки повне усунення всіх окупантів з українських земель відкриє можливости для широкого розвитку Української Нації в межах власної держави“. Дальше ця резолюція передбачає „національну диктатуру, що витвориться в бігу національної революції“.

„РОЗВІЙ КОНҐРЕСОВИХ ЗАСАД В ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ О. У. Н.“

Щодо взаємного відношення ОУН і УВО, то акт обвинувачення покликується на офіціяльне видавництво Еґзекутиви ОУН Західно-Українських Земель з дати „Постій“ червень 1931 п. н. „Наше становище“ та знову цитує в цілості той комунікат.

„Першим етапом орґанізаційного злучення обох орґанізацій (читаємо в акті обвинувачення) була краєва конференція О. У. Н. західно-українських земель, що відбулася у Львові в лютім 1930 року. Найважнішим вислідом тої конференції було переняття через О. У. Н. трьох рефератів, що належали дотепер до УВО, а саме: орґанізаційного і розвідочного так, що при УВО лишився наразі ще тільки один реферат т. зв. боєвий, який незабаром в літі 1930 перейшов рівнож до ОУН.

„Українська Військова Орґанізація, як самостійна під оглядом внутрішньо-устроєвим орґанізація, тепер не істнує, бо поглотила її одноціла і загальна Орґанізація Українських Націоналістів. Незалежно від того, чисто внутрішнього процесу втрималася й надалі назва Укр. Військової Орґанізації, задержалася назовні з оглядів тактично-пропаґандових, як фірма, що має вироблену традицію незалежно-революційну. „Сурма“, давній орґан УВО виходить дальше, а незалежно виходить у Празі „Розбудова Нації“, як орґан проводу українських націоналістів.

Під адміністраційно-територіяльним оглядом обнимає ОУН 10 теренів, положених за границею в поодиноких державах і означених числами арабськими, як рівнож 10 земель в обсягу етноґрафічної української території, означених числами римськими. Українські землі, що належать до Польщі, мають число II. і III. та творять одну адміністраційно-орґанізаційну цілість, що підлягає одному провідникові.

Прибічним орґаном провідника є Краєва Еґзекутива ОУН західних українських земель. Ця еґзекутива обіймає тепер 4 реферати: орґанізаційний, політичний, фінансовий і боєвий, званий також військовим або оружним, та який має за завдання терор, саботаж і експропріяції (давні УВО). Реферат орґанізаційний ділиться на підреферати: а) ідеольоґічно-політичного вишколення, б) конспіраційно-розвідчого вишколення, ц) боєво-технічного вишколення, д) юнацтво. Юнаками є члени у віці від 15. до 21 літ.

Реферат політичний обіймає підреферати а) політичної розвідки, б) пропаґанди, ц) суспільних справ. Край ділиться на округи, округи на повіти, а повіти на місцеві відділи ОУН.

Потім акт обвинувачення наводить ще „Декальоґ або десять заповідей укр. націоналіста“. „Найбільше характеристичні заповіди того катехізму (каже акт обв.) звучать:

VII. Не завагаєшся поповнити найбільшого злочину, коли того вимагає добро справи.

VIII. Ненавистю і підступом будеш приймав ворога твого народу.

X. Будеш стремів до розширення сили, багацтва і території Української Держави в дорозі поневолення чужинців“.

В „Розбудові Нації“ (офіціяльнім орґані проводу укр. націоналістів) надруковано в числі 9.-10. за вересень і жовтень 1930 на стор. 246. і 247., в офіціяльній частині „Декларацію“ проводу укр. націоналістів з дати Женева, листопад 1930, яку викликала голосна саботажова акція на терені Східної Галичини. Цю акцію трактує провід як приготовлення широких верств українського народу до збройної розправи з Польщею.

Дві дуже популярні широкорозповсюднювані брошури Михайла Колодзінського (псевдо М. Буджак) видані нелеґально через ОУН в краю, підчеркують досадно конечність збройного повстання, як одинокого способу здобуття державної незалежности. Ці брошури, це: монографія політично-історична п. н. „Польське повстання 1863 р.“ та інструкція для членів ОУН п. н. „Націоналісти і військове виховання“.

Тактикою праці, що має за завдання приготування української революції в широких масах, займається офіціяльний „Бюлетин“ орґан Краєвої Еґзекутиви ОУН західно-українських земель в числі 7—8 за липень і серпень 1931 у статті п. н. „Наше завдання“.

„Нашим найближчим завданням, нашою практичною роботою повинно бути і буде істнуючий нині революційний рух поширити між широкими верствами нашої суспільности у віддо-

...слідний спосіб уформувати його і в той спосіб довести до масового зриву, до народньої революції".

На підставі повищих цитатів, взятих з офіціяльних публікацій ОУН, акт обвинувачення твердить, що

„1° що уміщені в них погляди і політичні вказівки не є нічим іншим, як розвиненням провідних думок, ухвалених Першим Конгресом Укр. Націоналістів, та уміщених у вище обговорених резолюції конгресу".

„2° що не ріжняться вони нічим від ідеольогії Укр. Військ. Організації, котрої розширеною формою є теперішня ОУН, утворена на конгресі".

„3° що прояви боєвої діяльности українського революційного націоналізму на тереві Східної Галичини (Малопольщі) в літах 1929, 1930, 1931 і 1932, отже замах динамітовий на Східні Торги у вересні 1929, грабунковий напад під Бібркою в липні 1930, саботажева акція в літі і в осені 1930 і кількакратні акти т. зв. терору індивідуального і експропріяції, обсервовані протягом того часу, не є нічим іншим, як виявом доцільної і зорганізованої акції пропагандивно-революційно ОУН, акції, котра виросла на підложу революційної ідеольогії конгресу".

ҐЕНЕЗА ПРОЦЕСУ.

Виявлення участи обвинувачених у конгресі наступило випадково серед слідуючих обставин.

У справі карній Теодозія Охримовича за грабунковий напад під Стриєм переведено 30. жовтня 1931 в помешканні батька обвинуваченого, священика Богдана Охримовича в Завадові, ревізію в пошуканні за зброєю. При тій ревізії найдено серед паперів, полишених по померішім сині о. Охримовича, Стефані Охримовичу, учаснику згаданого конґресу, памяткову кореспонденційну картку з написом: І. Конґрес Українських Націоналістів у Відні від 28. січня до 3. лютого 1929 р. і з власноручними підписами учасників конґресу, серед яких побіч підписів Евгена Коновальця, бл. п. Степана Охримовича, М. Сціборського, Д-р Андрієвського і інших фіґурують також власноручні підписи усіх шістьох обвинувачених.

Цей факт став вихідною точкою для слідства і процесу. Зпоміж учасників конґресу, підписаних на картці тільки обвинувачені перебували в краю. Негайно їх увязнено і всі призналися до участи в конґресі і підписання вище згаданої памяткової картки.

Вся друга частина акту обвинувачення, довго і широко на 30 сторінках, займається ролею поодиноких обвинувачених на конґресі і їх позаконґресовою діяльністю, ще більш уваги звертаючи на цю останню.

БОРОТЬБА ЗА МОВУ В СУДІ.

В год. 10. 45 закінчено відчитування акту обвинувачення в польській мові. Обор. д-р Шухевич зажадав відчитання теж акту обвинувачення в українській мові, покликуючися на права мовного закону з 1924 р. Внесенню противиться прокуратор, кажучи, що розправа ведеться по польськи і тому не годиться на відчитання в українській мові акту обвинувачення. Обор. д-р Ганкевич піддержує внесок оборонця д-ра Шухевича, щоби відчитати акт обвинувачення в українській мові, покликуючися на 50-літню традицію, коли то на першому політичному процесі (проти Ольги Грабар і тов. — прим. справозд.) радник Будзиновський, провідник трибуналу дозволив відчитати акт обвинувачення по польськи, хоч урядовою мовою була мова німецька.

По коротенькій нараді трибуналу провідник Яґодзінський заявив, що *трибунал відкинув внесення оборони на відчитання акту обвинувачення в українській мові.*

ЗАЯВА ОБОРОНИ І ПІДСУДНИХ.

Супроти такого становища трибуналу обор. д-р Шухевич складає в імені оборонців заяву, що підсудні резиґнують з оборони своїх приватних інтересів і через нарушення прав української мови ніяких виянень складати не будуть. Підсудні солідаризуються зі заявою оборони.

Предсідник Яґодзінський після запротоколування цієї заяви оборонця виясняє підсудним, що їх судитимуть на підставі нового карного закону польського і що цей закон лагідніший для підсудних.

ПЕРЕСЛУХАННЯ ПІДСУДНИХ.

З черги приступлено до переслухання обвинувачених.

Обв. Зенон Пеленський, як перший, заявляє, що з приводу невідчитання акту обвинувачення в українській мові ніяких виянень щодо акту обвинувачення складати не буде і подасть лише зізнання щодо своїх особистих відносин.

По кількахвилевій перерві подає обв. З. Пеленський свої ґенералія. Має 30 літ, іспит зрілости складав у 1921 р. в Перемишлі. По однорічній перерві виїхав на студії до Берліна, де студіював політичні науки і журналістику до 1929 року. В жовтні 1929 року вернув до Галичини, де почав працювати в „Українськім Голосі". До ніякої політичної партії не належить. У конґресі ОУН брав участь, але не був його ініціятором. *До ОУН не належить.* Інших зізнань відмовляє і тому предсідник відчитує його зізнання, зложені в слідстві. По відчитанні обв. З. Пеленський заявляє, що відчитані зізнання не повні і суті не виясяють.

Обв. Осип Бойдуник складає на вступі заяву ідентичну зі заявою обв. Пеленського і подає лише персоналія. Осип Бойдуник — літ 26, абсольвент високої торговельної школи у Празі.

По 15-хвилевій перерві введено 4-ох останніх підсудних до салі розправ і в їх присутности відчитано їхні слідчі зізнання тому, що ці підсудні зложили заяви ідентичні зі заявою обв. Пеленського і подали лише вістки про свої персоналія.

3) **Обв. д-р Юліян Вассіян,** 38 р., скінчив фільософію на чеському університеті у Празі і осягнув степень доктора за працю з фільософії. Від 1930 р. по повороті з Праги перебував у батька, емеритованого учителя тому, що не міг найти ніякого заняття.

4) **Обв. Степан Ленкавський,** 28 років, скінчив фільософічний факультет у 1930 р. на університеті у Львові, а опісля записався до Торговельної Академії у Кракові.

5) **Обв. д-р Олесь Бабій,** журналіст, 35 р., скінчив студії у Високому Педаґоґічному Інституті в Празі. По повороті з Праги працював у редакції „Діла", а опісля в редакції часопису „Час". По відчитанні зізнань прокуратор починає дискусію з обв. Бабієм на тему краси в поезії.

6) Обв. **Евген Зиблакевич,** 37 років, журналіст, на питання обор. д-ра О. Назарука оповідає, що до конґресу знав лише обв. Пеленського, з яким теж дискутував на ріжні теми про консерватизм. У конґресі ОУН у Відні брав участь. Одинокий обв. Е. Зиблакевич відповідає з вільної стопи тому, що перемиський епископ зложив за нього кавцію 2.000 зол. Тепер не погоджується з програмою націоналістів, а ці думки назрівали уже в обвинуваченого від 1928 року. До католицької партії вступив тому, що органічна, конструктивна праця принесе більше користи українському народові, як конспіративна праця націоналістів.

Далі обвинувачений запевняє, що не був до кінця на конґресі ОУН у Відні, бо вже 2. лютого 1929 вернув до Перемишля. Такі вияснення подав останній обвинувачений, хоч заявив, що не буде нічого зізнавати, про що говорить акт обвинувачення.

Після того предсідник звертається до обв. Пеленського, аби заявився, чи його підпис і решти обвинувачених видніє на пропамятній кореспонденційній карточці з І. Конґресу ОУН у Відні, але обв. Пеленський покликується на свою заяву і відмовляє вияснення. Інші обвинувачені теж відмовляють вияснення, а обв. Е. Зиблакевич заявляє, що своє вияснення в цій справі подав вичерпуюче в слідстві.

В год. 3.30 перервано розправу до 5 год. пополудні на обід.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ВЕРЕСНЯ 1932.

В. МАКОВСЬКИЙ. 2)

ШВЕДИ.

Лист до пані Л. за прогульку з Трускавця до Урича.

Може Ви дещо й зневохочені тим вступом, так вибачайте: я мусів себе теж „виправдати", чого я сюди приїхав і вже не в одну встрибнув „пастку". Бо хоч мені вбачалося, що я „старий горобець" і на полову не піду — проте пішов.

Так знають усе зручно вмовити, наставити...

Ось, трапилась мені немила придибашка: хоч і серед літа — поховзнувся, впав і діймаво потовкся; саме там, де той „симпатичний нерв"...

Радять — найліпше на „Помірки", на пляжу. Послухав і поїхав. Пляжувався на сухо пів дня, серед „закритих", а „відкритих" чудес природи. Гадаєте, помогло? Куди! Влетів лишень у „пастку" і стільки лікар іще відтак застановлявся, чи в мене взагалі є який „симпатичний" нерв...

Або до кіна?! Я не відвідую кін — „принципіяльно"; це загально відома річ. Чому, не тут місце викладати.

Одного разу йду; розліплюють велитенські афіші: „Знимки з шестої частини світу". Спиняюсь, читаю: „Найновіша сензаційна фільма ... метрів, висвітлювана з нечуваним успіхом на обох півкулях землі, преміована Етіопською чи якоюсь там академією мистецтв... Щоденно дві вистави! У власному інтересі, щоби захопити місце, приходити вже на першу виставу..."

Міркую собі: „Principiis obsta!" — Шеста частина світу!... Може Пікар зі стратосфери щось відкрив... Треба йти. Коби лиш місце захопити, боюся, щоби не було глоти...

Куди! Більшина трускавецьких гостей, що саме з тієї „шестої частини світу" сюди приїхала, — не дала себе надути.

Це — варшавські „Налевкі"!

Другим разом дивлюся, гавить ціла юрба; стаю і я.

„Зрала звироднілої жінки. Сензаційна фільма зза куліс торгівлі живим товаром, відзначена дипльомом і т. д. Вступ виключно для старших!" Як не відступити від засади? Я-ж преціль цікавлюся проблемами суспільної моралі, це важна річ — підвалина суспільности...

Ще колиб не то пророчисте, велитенськими буквами вибите і двічі підкреслене... — „Вступ виключно для старших", може був би видержав при засаді. А так — пішов. Ще побоювався, чи мене... впустять?...

Тим разом, таких як я, було більше. Саля була набита. Найбільше жіноцтва. Як завсіди. Висвітлювали „Quo vadis"! Попрохали вибачення, що тамта сензаційна фільма не надійшла. Цим усі слушно обурилися!...

Ось як тут уміють набирати простодушних відпочивальників. А ти, брате, коли приїхав на „відпочинок", плати!

За „простодушність" — найдорожче платиться!

Надувшися в такий ганебний спосіб в кіні, на пляжі (коби раз!) та й ще... вирішив я, невідхильно виминати раз на все всяких сензаційних програм і імпровізацій, видуманих для ріжноманітности тутешнього „відпочинку".

З вимком — прогульок!

Прогульки, якіб і не були, все поширюють світогляд і освічують, бо причиняються до краєзнавства і людознавства; їдеш собі вигідним автокаром, з добірним провідником і завсіди з цього якийсь хосен є. Не жаль видати.

І найближчого дня вибрався я на таку прогульку до Урича. Час вигідний; виїзд год. 1-а, поворот 7-а вечір, ціна приступна — 12 зол. Читаю в проспекті: „Чудова їзда нафтовим басейном через Борислав, Мразницю, Чуховий Діл, Східницю, славну з плитких верчень, а в Уричі піднебесні скелі, з величавими руїнами заснованого королем Казимиром Великим замку тустановецького, з таємними печерами славнозвісного гершта-бандита Добуша, з зачаклованими в скелях черцями й лицарями, як з тисячі одної ночі..."

„Це щось саме для мене" — гадаю!

Знаю з досвіду, що на такі прогульки автокарами треба на збірний пункт приїхати раніш, щоби вловити добре місце. Наш виїзд був розписаний на 1-у, виїхали ми в 2-ій год., але я був на місці вже в 12-ій.

Ціле лихо, що той досвід з „добрим" місцем мали й інші і теж раніше поприходили. Всеж провідник посадив мене в першому рядку за шофером. На залі дуже „гоцкає". Наш віз з самого вигляду робив „заслужене" враження. Сидження запалі, пообдирані, дверцята не замикалися, долівка танцювала, — але провідник впевнював, що мотор знаменитий.

Як звичайно — при всіданні загальне невдоволення. Всі хотілиб на переді, та дарма: хтось мусить і позаду сідати. Найбільш ремствувала моя „зелена" сусідка. Я її назвав зеленою тому, що мала на собі зелений, селедиповий, дощевий плащ. Бо з самого ранку переганялися по небі звали хмар; часом, то й покрапало. Але провідник ручив, що дощу не буде. Вона через те так негодувала, що — як казала, — заплатила і зарезервувала для себе два місця „тільки" в першім ряді.

Дарма: я теж так забезпечився.

Нарешті віз, постогнуючи, рушив. Коли ми виїздили, дощик став густіший, але провідник ручив, що „він перейде". Зовсім природно. Заки ми доїхали до Борислава з дощику зробився дощ. Треба було затягати довгу, на залізних прутах, буду поверх автокара. Заки це сталося, ми всі змокли, а залізне пруття набило мені й ще одному пасажирові на голові здорові дулі. Аж провідник перепросив; ручив, що „нічого не буде".

Ледви затягнули буду, з дощу зробилася злива. Але провідник ручив, що це „льокальна" — бориславська злива.

(Продовження буде.)

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ.

Св **Рудольф Радонь**, агент поліції, рим. кат., 37 років, незаприсяжений, зізнає, що в червні 1931 р. розмовляв у суді з обв. Олесем Бабієм, який був тоді судовим справоздавцем „Діла" і від нього довідався, що обв. був на конгресі ОУН у Відні.

З відповідей свідка на питання обор. д-ра Ганкевича виходить, що свідок чув про конгрес ОУН від Івахова ще перед тим, заки в руки поліції попала злощасна листівка з підписами учасників конгресу.

Опісля зізнавав як свідок **ред. Іван Кедрин-Рудницький.** Переслухання того свідка тревало дві години Того свідка покликала прокуратура, однак на ділі він став єдиним свідком оборони. З огляду на те, що обвинувачені відмовились передтим від зізнань, присутність того свідка використав однаково предсідник, як прокуратор і оборонці, щоби засипати його найріжнороднішими питаннями.

З технічних причин зізнання ред. І. Кедрина подамо завтра.

З еміґраційних справ.

ВАЖНІСТЬ КОНСУЛЯРНИХ ПАШПОРТІВ.

Дуже важною річчю при повороті реемігрантів до Зединених Держав Америки і до Канади є їх документи, зокрема консулярні пашпорти. Дуже часто трапляється, що реемігранти приїздають до транспорту з неважними консулярними пашпортами, гадаючи, що це вистарчить, коли їх дозволи на поворот є важні. Є це хибна думка і коли реемігрант має неважний пашпорт, не може їхати та вертає з нічим до дому.

Неважний пашпорт треба прольонґувати, а це треває доволі довго, передовсім коли заходить потреба дати доказ громадянства того реемігранта чи реемігрантки.

За ближчими інформаціями в тих і інших справах повинні заінтересовані звертатися до *Інформаційного Бюра Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові*, вул. Вишнецьких ч. 4. І. поверх.

—o—

Процес УВО на Волині.

43 обвинувачених перед судом у Рівному.

В понеділок 5. ц. м. розпочалася перед окружним судом у Рівному розправа проти **Степана Семенюка** і 42 тов., обвинувачених за приналежність до УВО і протидержавну діяльність. Акт обвинувачення закидає підсудним, що вони „від весни 1929 року до листопада 1930 р. належали в Рівнім і в рівенськім повіті до заговору, що мав назву: Українська Військова Організація, знаючи, що члени УВО мають склади зброї, призначені для осягнення мети, наміченої тим заговором, і що метою тою є повалення при помочі збройного повстання теперішнього устрою польської держави, устійненого шляхом засадничих прав, та відірвання від Річипосполитої Польської полудневo-східних земель і прилучення тих земель до чужої держави". Цей проступок обнятий є арт. 51. і 102. ч. II. к. к.

На лаві обвинувачених засіли мешканці Рівного: 1) Степан Семенюк, літ 33, 2) Павло Гонтар, л. 25, 3) Надія Романчуківна-Стефанська л. 25, 4) Анна Язвінська, л. 32, 5) Константин Либак, л. 24, 6) Володимир Кадлубовський, л. 25; мешканці села Майків, пов. Рівне: 7) Микола Шафранський, л. 21, 8) Никон Коробчук, л. 25, 9) Максим Медведюк, л. 26, 10) Тихон Зітрук, л. 20, 11) Іван Костюк, л. 23, 12) Федь Приступчук, л. 23, 13) Василь Каленик, л. 24; мешканці села Дуліби, повіт Рівне: 14) Трохим Данилюк, літ 30, 15) Іляріон Дабіжа, л. 28; мешканці села Заврова, пов. Рівне: 16) Гаврило Войтюк, л. 28, 17) Павло Антонюк л. 27; мешканці села Дворець, пов. Рівне: 18) Володимир Зданевич, л. 23, 19) Петро Зданевич, л. 24; мешканець села Шпанова, пов. Рівне: 20) Василь Юра, л. 32; мешканці села Олександрія, пов. Рівне: 21) Павло Гаврилюк, л. 29, 22) Іляріон Семенюк, л. 20; мешканці села Святе, пов. Рівне: 23) Микита Прокопчук, л. 29, 24) Василь Киселюк, л. 21, 25) Михайло Мельничук, л. 23, 26) Василь Михасюк, л. 27, 27) Іван Киселюк, л. 22, 28) Атаназій Михасюк, л. 21, 29) Єфим Михасюк, л. 29, 30) Василь Злюк, л. 26; мешканець села Тучин, пов. Рівне: 31) Олександер Власюк, л. 25; мешканці села Межиріче, пов. Рівне: 32) Яків Тижук, л. 32, 33) Іван Тижук, л. 27; мешканці села Городище, пов. Рівне: 34) Яків Лукащук, л. 26, 35) Григорій Тимощук, л. 24; мешканець села Заставе, пов. Рівне: 36) Юмен Бойчук, л. 22; мешканці села Чудниці, пов. Рівне: 37) Андрій Шолодко, л. 22, 38) Евграф Фурман, л. 22, 39) Олекса Прищепа, л. 24; мешканці села Русивля, пов. Рівне: 40) Евген Потапів, л. 19, 41) Василь Ботан, л. 25, 42) Петро Мельник, л. 25, 43) Степан Масловський, л. 24.

Всі обвинувачені — за виїмком Степана Семенюка, Іляріона Дабіжи, Никона Коробчука, Миколи Шафранського, Теодора Приступчука, Павла Гонтара, Костя Либака, Володимира Кадлубовського, Володимира Зданевича, Якова Тижука, Евгена Потапова, Василя Ботана, Петра Мельника і Степана Масловського — відповідають з вільної стопи.

На розправу покликав прокуратор 46 свідків, крім того зізнаватиме як знавець справ УВО радник львівського воєвідства Казимир Івахів. Оборона покличе в ході розправи також своїх свідків.

Боронять обвинувачених адвокати: д-р Загайкевич, д-р Біляк, що зараз по львівській розправі їде до Рівного, д-р Ладика і мец. Бармнівський.

ОСТАННІ ВІСТИ

ДИМІСІЯ ЯНА ПІЛСУДСЬКОГО ТА КІНА.

Після засідання ради міністрів оголосили димісію міністра скарбу Яна Пілсудського та міністра комунікації інж. Кіна. Димісію Яна Пілсудського передбачували від довшого часу, бо він кілька разів сам висловлював бажання кинути це становище. Зате димісія мін. Кіна прийшла несподівано, бо він мав теку мін-ства комунікації від 1928. Він мав трудноші з полагодою зал. позички Катовиці-Ґдиня. Кін вертається на своє становище директора трамваїв у Варшаві.

Рівночасно през. держави іменував проф. Завадзкого міністром скарбу, а інж. Буткевича керманичем м-ства комунікації. Сподіються дальших змін у найближчому часі.

ХОЧУТЬ ВИГОЛОДИТИ ВАРШАВУ.

У варшавськім воєвідстві від 5. вересня почали селяни бойкот оплат, що обовязують на варш. торговицях. Тому то приїхало до Варшави дуже мало сел. возів із харчами. Власти твердять, що бойкот іде не задля знижки оплат, а має протисуспільний та протидержавний характер. Селяни так хочуть підвищити ціни харчових продуктів. У звязку з тим бойкотом притягли до відповідальности на основі § 156 нової карної процедури посла Стр. Людового Носека за поширювання летючок, що взивають зорганізувати масовий спротив оплатам.

ЦУКОР ПОДЕШЕВІЄ.

Зміродатних кол повідомляють, що від 1. жовтня подешевіє цукор. 100 кґ. кісткового цукру, що тепер коштує (без акцизи) 100 зол., коштуватиме 80 зол., а з акцизою, яка остає незмінена, 160 зол. Мілкий цукор (кристал), що тепер коштує ок. 170 зол., коштуватиме несповна 150 зол. за сотнар.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СТРЕСІ.

СТРЕСА, 5. 9. ПАТ. Відбулося тут святочне отворення міжнар. конференції в справі фін.-господарської відбудови середньої та східн. Европи. Заступлених є 15 держав. Отворив конференцію фр. делегат Бонне. Предсідник у промові зазначив, що кріза середущої та сх. Европи відбилася на зах. державах, бо вони стратили давний ринок збуту. Радить шукати основних засобів рятунку, а не побіжних і переходових.

—o—

Дужання.

У понеділок Валюшевський поборов Тібермонта, стріча станиславівця Кравзера з Торновом скінчилася без висліду. Д'Олівера кинув на обі лопатки Вілінга. Стріча Кавана зі Штекером скінчилася нерішеним вислідом. Дозе поборов Гарковенка.

У вівторок рішаюча стріча Торнова з Кравзером і реванжова боротьба Колефа зі Штекером. Крім того борються Дозе — Прохаска (рішаюча), Вілінґ — Валюшевський (рішаюча) та Д'Олівера — Торно.

—o—

НОВИНКИ

— **Обіжник Кураторії про молитви перед і по науці.** Довідуємося з достовірного джерела, що польські молитви, наведені у нас передучора з обіжника Кураторії, призначені для польської шкільної молоді. Ті молитви уложили на бажання Кураторії польські єпископи. Наш Ординаріят ще у травні ц. р. предложив на бажання Кураторії молитви для української молоді, які вона малаб відмовляти в школі перед і по науці. В цій справі Кураторія видасть певно зарядження в найближчих днях. Отже оголошений у нас „окульнік" Кураторії не обовязує ні українських вчителів, ні української молоді.

— **З Торговельної Школи Т-ва „Просвіта" у Львові.** Як довідуємося Торговельна Школа буде в цьому шкільному році вести як досі 3-річну науку, річні курси для абсольвентів 6 кляс середної школи, курси для абітурієнтів, кромі цего ще однорічну і піврічну торговельно-кооперативну науку для тих, що покінчили бодай всенародну школу, вищий кооперативний курс для абсольвентів торговельних шкіл і курсів. Курси абітурієнтів будуть відбуватися рано і пополудни.

— **Для студентів, що виїжжають до Франції,** франц. консулят у Львові подає до відома, що для студій треба предложити такі документи: 1) пашпорт, 2) свідоцтво впису до франц. школи (оригінал або достовірний відпис), 3) посвідку виставлену маґістратом, що родичі є заможні, 4) дозвіл родичів на виїзд студента, 5) заяву родичів, що обовязуються утримувати студента підчас його студій і беруть відповідальність за його можливі довги, 6) власноручну заяву студента, що він не буде заробляти у Франції.

— **Львівська хроніка.** Злодії скористали з арештування дир. „Банку Земян" Ржендзінського, арештованого за мантійства при парцеляції Кривчич до спілки з адвокатом Попелем і обікрали його хату. — На вул. Зибликевича найшли затроєну денатуратом невідому жінку.

— **Львів мав гарного синдика.** Арештували синдика громади міста Львова адвоката Попеля, що вів парцеляцію Кривчич. Уже досі слідство виявило, що він до спілки з іншими продавав двічі ті самі парцелі.

— **Жебраки та волоцюги.** На вулицях Львова запримічуємо щораз більше жебраків. Влада досі не найшла радикальних способів, щоби допомагати їм. Те саме торкається волоцюг і бездомних, які приневолені жити з милостині. У Львові нема для них відповідних захистів. Захисти братів Альбертів і сестер Альбертинок поміщують денно не більш як 200 осіб і то не на постійне, бо бідаки мають право тільки на одну вечірну страву і нічліг. Уранці більшість із них блукає по місті. Минулого року поліція арештувала 2135 волоцюг, що не мали засобів до життя.

— **Після спеки дощі.** Неділя 4-го ц. м. була імовірно останньою літньою неділею цього року у Львові. У полудне температура дійшла до 30 степ. Цельсія; всі сади, парки, площі, поля та недалекі села були залиті народом. У ночі впав рясний дощ і в понеділок рано мешканці міста побачили осінню погоду.

— **Вбивство.** У Погорільцях (пов. Рава Р.) госп. Март. Сліпокурі хтось від довшого часу крав домашню птицю. 4. вересня в ночі господар почув гавкіт собаки й вийшов на подвіря. В цій хвилині почувся крісовий вистріл. Куля поцілила Сліпокуру в голову і він згинув на місці. Вбивники втекли.

— **Пожежа.** В Гуменці (пов. Львів) згоріли будинки Ст. Микитки. Вогонь перекинувся на будинки Стасіва, Ганика, Вовка. Загальна шкода: 50.000 зол.

— **Самогубство.** На залізничім шляху Бакінчиці — Перемишль найшли тіло Ол. Ольшевського, ем. поручника з Ярослава. Перед самогубством Ольшевський молився в бакінчицькім костелику, опісля пив у ресторані, де лишив свою леґітимацію, бо не мав чим заплатити.

— **Тайна фабрика тютюну.** Скарбова контроля викрила в Росохачі (пов. Коломия) тайну фабрику тютюну, яку вів Мойсей Ріхтер і Фішель Гайхель зі Заболотова. Обох їх арештували.

— **Ще ґраната.** Діти, що пасли худобу на пасовищі в Плаучі Великій, найшли ґранату та стали бавитися нею. Ґраната вибухнула й розшарпала 10-літнього Тому Блажкова, а зранила малого Рибаника та його сестру.

— **Злодій, переодягнений за жінку** закрався до хати Мартина Рутковського в Дрищові (пов. Бережани) та вдарив сплячого тричі по голові якимсь тупим предметом. На крик Рутковського збіглася родина. Бандит утік. Рутковський дістав недавно з Америки 200 дол. і ці гроші спокусили бандита.

— **Будують...** З „Курер-а Станіславовск-ого" довідуємося, що станиславівське „Коло Т. Ш. Л." з приводу свого 40-ліття приступило до будови „Дому Польського" в селі Дрогомирчанах. — У тій самій ґазеті читаємо, що в громаді Волосів (Надвірнянщина) викінчують будову парохіяльного дому для недавно основаного лат. приходства.

— **Вбили старушку.** В ночі з 30. на 31. серпня ц. р. невислідженний досі злочинець убив 60-літню вдову Агафію Габорик, зам. у присілку Вижне Середнє, косівського повіту

— **Городенка задовжена.** „Хвиля" повідомляє, що річний бюджет міста Городенки означений на 292 тисяч, а довг міста рівний 600 тис.

— **Менше німецької мови** будуть учитися у польських школах від цього шкільного року у 5-ій і 6-ій клясі народніх і II-ій середніх шкіл. Такий розпорядок міністерства освіти, що деякі години призначені на цей предмет заступить іншими.

— **Ріжні вістки.** Новим тимчасовим президентом Мексика вибрали генерала Родрігез, на місце недужого Робіо. — У СРСР одного дня 3-го ц. м. виконали 14 присудів смерти за ріжні зловживання, крадежі та контрреволюційні затії.— У Мекленбурзі поширюється епідемія „Гайне-Медина"; всі школи зачинені. — Брат сірникового короля Крігера заявив про своє банкротство; шведська поліція веде слідство, чи це правда. — Пруський сойм приняв рішення про реформу адміністраційного апарату; закон набирає частинно сили від 1. квітня 1933 р. — У шведськім місті Фалькепінг землетрус нарушив легко деякі доми. — З нагоди 15-ліття революції появилось у СРСР 7 родів нових історичних марок. — У Калькуті помер магараджа Непалю, що від 1929 р. був теж премієром. — У Москві відчинили офіціяльно „Пантеон мізків", є їх там досі 30.

— **Сліди експедиції Амундсена.** Радянський криголім „Русанов", яким їде відомий дослідник підбігунових країн проф. Самойлович, найшов місце, де був табор Амундсена; є це в околиці рога Челюскин. Члени експедиції найшли два записники Амундсена з 1919 р. записані по англійськи.

— **Турчанки-поліцаї.** У Стамбулі появились на вулицях перші два поліцаї-жінки. Вони мають стежити за молодими дівчатами та дбати за їхньою моральною поведінкою. Приклад узятий з англійської поліції, де багато жінок виконує вже ту ролю. Це новий етап боротьби турецького жіноцтва за рівноправність. Мустафа Кемаль стоїть на боці жіноцтва і за свого урядування скасував гареми, заборонив багатоженство, ввів нові закони про шлюби та розводи. У Туреччині є вже жінки журналістки, лікарі та судді. Турчанки можуть ходити прилюдно в европейських сукнях, голосують до міських рад і є вже радними.

— **Прибільшене захоплення.** У латишськім місті Огер ішла патріотична театральна вистава. Публика була така захоплена, що пірвала режісера на руки і винесла його на вулицю. Театромани підкидали ним з таким темпераментом, що режісер упав на каміння, розбив собі голову і сконав.

— **Зміна жіночої моди.** Знавці паризької моди віщують жіноцтву щось у роді революції жіночого одягу. Декольт щезне. Реформа почнеться від вечірніх строїв, що стануть сильно моральними. Вирізи ззаду суконь заступить комір, що обтиме аж під шию; рамена будуть закриті рукавами. Дами, що звикли до голих рук та відкритої шиї будуть приневолені закривати їх шалем.

— **Вистава творів Горкого.** 25. жовтня відчинять у Москві в Літературному музею ленінської бібліотеки виставу творів Горкого, у звязку з 40-літтям його літературної діяльности. Крім друкованих видань і рукописів автора буде там теж збірка перекладів у чужих мовах.

— **Міжнародне противоєнне бюро.** В Амстердамі збирався цього року конгрес визначних письменників і ідеольогів, що радили над засобами поширення пропаганди проти воєнних настроїв. Тепер організатори цього конгресу заснували там постійне міжнародне бюро під гаслом боротьби з імперіялістичною війною. Між членами цього бюра находимо на першім місці великі імена Томаса Мана, Ромен Роллянa та М. Горкого.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „Нафтова гарячка", ком на 3 дії Д. Ляррікa.

Сатира на мрійника, що всякою ціною — хоча би коштом 6000 долярів, що є власністю його бідної рідні — хоче стати міліонером. Усі міліонери, що почимали „з нічого", були в очах загалу мрійниками; герой цієї песи ріжниться від них тільки неімовірною легковірністю, що межує з дитячою наївністю. Велика його прикмета в тому, що при всій своїй смішности він уміє зєднати собі нашу симпатію. У кожному із нас сидить кандидат на міліонера, що не має до цього великих даних і ми щиро бажаємо такому поетові, що складає поеми із цифр стати конкурентом Форда.

Велику заслугу в цій симпатії має виконавець головної ролі п. Конрадт, що створив вретирний, живий, наскрізь оригінальний тип мовдиця, запамороченого нафтою. У тих моментах, де він прокидається міліонером, згадали ми мимохіть найкращі креації „Ревізора".

М. Р.

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитости. Незаплачені заздалегідь оголошення не будуть поміщені.

Студентські справи.

Про студії у Брні (ЧСР.)

У Брні є дві техніки: німецька й чеська. Відділи як в одній, так і другій майже ті самі.

Німецька техніка: 1. **Ingenieurbauwesen: A. Konstruktive und Verkerstechnische Richtung. B. Richtung für Wasserbau und Wasserwirtschaft. II. Vermessungsingenieurwesen. III. Hochbau und Architektur. IV. Maschinenbau. V. Elektrotechnik. VI. Chemische Abteilung. VII. Allgemeine Abteilung.** Крім того є два дворічні курси: асекураційний і мірничий. Звичайні вписи для чужинців 7—8. X., а надзвичайні 8—20. X. Оплати на перший семестр 400 ч. кор., а до половини можуть бути звільнені лиш ті, що предложать відповідне свідоцтво незаможности і свідоцтво зрілости з дуже добрим поступом. Іспити робиться з начеркової ґеометрії і рисунків. Минулого року тим, що не зробили іспитів за першим разом, не позволили здавати другий раз, хоч передтим можна було здавати кілька разів. З огляду на повище й на утруднення в одержанні пашпорту й віза краще було б записуватися на техніку чеську.

У **чеській техніці** відділи ті самі з виїмком дворічних курсів. Оплату на рік у висоті 400 ч. кор. платиться при вписі, а крім того лябарат такси доходить до 150 чк. Вписи тревають від 25. IX.—8. X., надзвичайні до 30. X. Іспити складаються з начерк. ґеом. Треба переробити з підручника проф. Бартля підставові річи, як: мети, клади, обороти, криві проникання й тіни. В разі достаточного числа зголошених на техніку Управа УСС. урядить курс з начерк. ґеом. Одначе надіятися лиш на курс не вказано. Принайменше треба орієнтуватися у всім поданім нами матеріялі. Іспити можна складати в кількох речинцях.

У **високій школі агрономічній** є два відділи: рільничий і лісовий. Студії тревають 4—5 років. На лісовім відділі треба складати вступний іспит з математики (початки діференціялів та інтегралів) і начерк ґеом. (вимоги, як у техніці). Від іспиту звільняють абсольвентів реальних ґімназій і можуть бути звільнені абсольвенти з інших середніх шкіл з дуже добрим свідоцтвом зрілости. Вписи, як у чеській техніці.

Крім тих шкіл є ще **висока школа ветеринарійна.** Вписи тревають від 25. IX.—15. X., надзвичайні до 15. XI. Іспитів вступних нема. Оплата на перший семестр около 400 ч. к. Студії тревають 5—6 літ.

У **Масариковім університеті** є такі відділи: фільософічний, правничий, природничий і медичний. На останньому приняття чужинців обмежене. Кожного року українців приймали 3—4 і то завдяки великим стараниям. У мин. році обіцяли приняти всіх українців. Одначе, несподівано для Управи УСС. і Комітету Допомоги Українським Студентам, якого предсідник особисто інтервеніював у справі приняття, просьби зголошених полагоджено неґативно. Оплати підвищено так, що на перший семестр з евентуальною знижкою вийде 1.000 ч. к., а без неї 1.100 ч. к. Відділ медичний трудний, а з причини підвищення оплат наші студенти майже всі покинули цей факультет. Студії тревають 10 семестрів, а на покінчення треба 6—7 літ. На інші відділи приймають без перепон.

У всіх високих школах студії тревають пересічно 4—6 літ з виїмком мірництва — 3 роки. Оплати в найближчому шк. році лишаться ті самі. Про евентуальні зміни щодо шкільних оплат Управа своєчасно постарається повідомити. До впису потрібні оригінали: свідоцтво зрілости, метрика, свід. приналежности і свід. моральности. У німецькій техніці вимагають перекладу свід. зрілости, який тут можна зробити за 30 ч. к. Від тих, що мають свід. зрілости з дух. семинарії, вимагають посвідки з польського міністерства освіти, що дотичний абсольвент може студіювати в польських високих школах. До впису треба мати дві фотографії. За додаткові вписи доплачується 20 чк.

Щоби дістати пашпорт на виїзд, треба предложити у старостві посвідку з якоінебудь тутешньої вис. школи (посвідка тимчасового приняття). До одержання такої посвідки треба прислати леґалізовані копії: свідоцтва зрілости, метрики, цертифікату приналежности і і свід. моральности. З такої посвідки зробити треба леґалізований відпис і лишити його у старостві, а оригінал предложити треба в чеськім консуляті. Крім вище згаданої посвідки треба предложити в консуляті заяву родичів, у якій вони зобовязуються і є в силі удержувати свого сина (дочку) на студіях у Чехословаччині. При тім треба зазначити маєтковий стан родичів і це все потвердити в суді.

На життя треба тут місячно найменше 400 ч. к., вчисляючи сюди лиш харч та мешкання з постелю, світлом і сніданням. Докладніші інформації подає і висилає посвідки: **Vybor Ukr St. Spilky, Brno XII, Tylova 4 (Chmelowsky) O.).** На відповідь у справі інформацій залучити марки на 1.50 зол.

Українська Студ. Спілка у Брні.

—o—

Дописи.

СКНИЛІВ КОЛО ЛЬВОВА. **(Гостина хору ради. Купчинського).** До Скнилова завитав на Спаса ц. р. з нагоди празника відомий мішаний хор під управою ради Купчинського та відспівав Службу Божу на вільнім воздусі біля церкви. Серед завитку народу станули при гарно улаштованім престолі до літургії: о. мітрат Базюк з оо. Яросевичем та Кліщом, а вінком під мурами нового храму заняло місце 25 співаків-гостей. І понеслись могучі звуки прегарних східних напівів, лунали дві годині далеко по всьому селу, заглядали аж до хат та садків вірних і невірних, аж вкінці увінчані гимном „Боже, великий, єдиний" умовкли, залишаючи глибоке враження в серцях слухачів. По обіді, який приготовив для співаків у своїм гостиннім домі парох о. Т. Ковалюк та по короткім відпочинку відбулися в місцевій читальні „Просвіти" сходини місцевих громадян, переважно членів місцевого хору, перед якими гості зі Львова виконали декілька творів народнього репертуару, між ін. „Обжинки" Колесси за стрілецькі пісні ар. Купчинського. Вже вечором відїхали симпатичні гості до Львова, лишаючи якнайкращі спомини серед свідомих громадян Скнилова.

СОПІТ, ПОВ. СТРИЙ. **(Культурно-освітнє життя).** Одно з найбідніших сіл Скільщини, Сопіт, богатий красою природи, а ще більше національною свідомістю своїх мешканців. Колись відрізаний горами і рікою Стрием від світа, в останніх роках щораз більше отворений для літників і туристів, що прибувають сюди цілими таборами. Цього року розташувався тут один пластовий табор жидівський (170 осіб) і один польський. Загостило теж коло 30 осіб літників. Та рівночасно прибуває в село культурно-освітнє життя, особливо від часу, коли душпастирем став о. Гр. Воскрес, що віддався щирій праці над релігійним і моральним піднесенням своїх парохіян. Заложена ним читальня „Просвіти" належить безперечно до кращих у повіті. Хоч не має власної домівки і користується громадським домом, гуртує в собі все молодше громадянство без ріжниці пола. До читальні приходить „Свобода" і „Народня Справа", а крім того є й приватні передплатники. Живу діяльність розвиває аматорський гурток під проводом секретаря читальні, п. Сенька Бренича, що виявів цілу низку аматорських вистав. Приїзжі літники мали цього року нагоду бачити три такі вистави, а саме: „Запорожський скарб", „Наймичка" й „Арендар у клопоті". Аматори вивязалися зі своїх роль бездоганно, деякі навіть дуже добре. Зокрема з признанням слід підкреслити режисерську працю С. Бренича, що не зражується ніякими перешкодами і витревало трудиться зі своїм гуртком. Взагалі літники винесли якнайкраще враження з того села, подивляючи щиру душпастирську й культурно-освітню діяльність о. Гр. Воскреса та його сподвижників серед громадян, що розуміють ціль, до якої їх ведуть та з вдячністю ставляться до свого проводу. — **Свідок**

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Ревера II. 7:1 (4:1).**

Змагання за мистецтво Б-кляси. Знаменита гра Пролому, для якого ворота добули Попель (3), Новицький, Демянчук, Андріішин і Камінський. Суддював кпт. Шиманський.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Рух 1:0 (1:0).**

Заслужена перемога Сяну, для якого рішаючі ворота добув Романець. Суддя п. Ранд.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Креси 2:1 (2:0).**

Гарна гра амбітної дружини Поділля, яка завдяки цій перемозі дійшла до фіналу змагань за чашу Тернополя, де розіграє рішаючі змагання з Леґіоном.

ХОДОРІВ. **У. С. Т. II. — СОКІЛ II 5:2 (3:0).**

ЛЬВІВ. **Степ — Світ 3:1 (2:0).** Змагання за мистецтво Ц-кляси.

КРАЄВІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

В днях 3. і 4. ц. м. відбулися на „Світезі" краєві пливацькі змагання при участи 23 змагунів з товариств: Плай, Сокіл III., Мета, Стріла, Дніпро й УССК. Поодинокі осяги представляються ось так:

100 м. ст. дов. I. передбіг: 1) Шухевич Юр. УССК 1:32,9, 2) Рибачек Роман УССК 1:42,8, 3) Макарушка Ярослав Дніпро 1:44,9, II. передбіг: 1) Твердохліб Юрій УССК 1:25,1, 2) Сеничин Володимир УССК 2:06,4. Фінал: 1) Твердохліб 1:26,2. 2) Шухевич 1:31,5. 3) Рибачек 1:42,3.

Твердохліб, що на вправах мав осяги ліпші від рекорду, через зденервування не міг прийти до звичайної форми.

200 м. ст. дов.: 1) Шухевич УССК 3:18,8, 2) Твердохліб УССК 3:20, 3) Рибачек УССК 4:09,3. Осяги двох перших ліпші від рекорду Юрійчука 3:32,2.

400 м. ст. дов. 1) Шухевич УССК 7:46, 2) Твердохліб УССК 7.55,6, 3) Рибачек УССК 9:25,5.

100 м. ст. клас. 1) Сліпко Володимир УССК 1:38,6, 2) Богданів Плай 1:50,2, 3) Левицький Володимир УССК 1:54,5. Осяг першого ліпший від рекорду на 5,,5.

200 м. ст. клас. 1) Сліпко УССК 3:49,4, 2) Богданів Плай 4:14, 3) Бялецький Евстахій Сокіл III. 4:24,5. Осяг першого ліпший від рекорду на 2".

100 м. ст. на плечах: 1) Левицький УССК 1:48,9, 2) Сліпко УССК 2:04,1, 3) Слюзар Сокіл III.

Штафета 5×50 ст. дов. В конкурсі стає лише УССК у складі: Сліпко, Сенчина, Брик, Шухевич, Твердохліб 3:28. Дружина юніорів мала час 3:34.

Штафета 3×100 ст. змінним: 1) УССК у складі: Левицький, Сліпко, Твердохліб 5:16, 2) Сокіл III. у складі: Слюзар, Бялецький, Остапчук 6:03,3.

50 м. ст. дов. жінок: 1) Говикович-Рожанківська 47,6, 2) Колтунюк Ліда 1:00,3. Обі зі Стріли.

Змагання пройшли з вдоволяючим успіхом, бо три мужеські рекорди — це безперечно дорібок, коли взяти під увагу, що їх поставили змагуни, які мин. року були все за Юрійчуками, власниками дотеперішніх рекордів. Зовсім ненадійно представляється справа з нарибком. Крім гімназійного кружка філії акад. гімн. „Сагайдачний“, якого члени раціонально вправляють, наша молодь не має охоти до одного з найздоровіших спортів, яким є плавання. Ще гірше представляється справа з жінками. Що-року стає до змагань Говикович-Рожанківська й Колтунюк і щороку поправляють вони свої осяги, але за ними — пустка.

Публики в суботу 100, в неділю 190. Організація в руках УССК-у.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СИЛА ПЯСТУКА І СИЛА ДУХА. Написали Е. Яворовський і д-р С. Я. У книжці змальовані велич і упадок старинного Риму. Є це 5. частина світової історії у видавництві „Самоосвіта“. Появилося у Яворові в вересні 1932. Стор. 56. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА ч. 15 і 16 з 15. серпня 1932 (Після конфіскати). Зміст: Власними силами. — Іван Герасимович: Після Загальних Зборів В. П. У. В. — Володимир Островський: Злодіячка (фейлетон). — Законопроект про шкільне самоврядування. — Виконний розпорядок до закону про приватні школи. — Взори статутів приватних шкіл. — Виконні розпорядки до закону про устрій державного шкільництва. — Свято молоді „Рідної Школи“ в Рогатині. — К. Подруцький: Сучасні завдання та можливости В. П. У. В. — Державна рада публичної освіти в Польщі. — Діточі садки в Калущині. — Загальна і фахова освіта в Радянському Союзі. — О. Дуда: Народні школи й учителі на Буковині. — Франц Коковський: Селянська бурса „Р. Ш.“ в Бережанах (спомин). Ст. Сеникова: Перепони в рідношкільній праці у Збаражчині. — Ювилейне свято „Рідної Школи“ в Копичинцях. Попис рідношкільних дітей в Черчу. — Кривіч: Білоруське шкільництво під Польщею. — Діточий садок „Р. Ш.“ в Жиравці. — Діточі садки в Сокальщині. — З циклю „То цо іннего“: „Недбальство — не льояльности“. — „Кольоністи — сіячі польської культури на окраїнах“. — Ілярій Карбулицький: Шкільництво нац. меншин в Румунії. — Найвищий Адміністраційний Трибунал інтерпретує... — З життя „Рідної Школи“. Бібліографія. Ріжні вісти. — Ціна 1 зол.; адреса: Львів, Ринок 10.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник, орган Краевого Молочарського Союзу „Маслосоюз“. Рік VII. Львів, 1. вересня 1932. Ч. 9.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ. Місячник. Рік VIII. Ч. 7—8 за липень-серпень 1932. Зміст: М. Секретар: Пропаганда і реклама на поштових марках. — Д-р В. Онишкевич: Швайцарські марки „Про Ювентуте“. — В. Зонненберг-Федоровський: Нові авіо-марки СРСР. — М. Секретар: Пригода одної марки. — Прес. фонд „У. Ф.“. — О. Е. Петерс: Місцеві видання У. Н. Р. в додатку до катальогу Свенсона. — В. Зонненберг-Федоровський: Повітряна пошта СРСР. — Нові марки. — Дрібні вісти. — З філятелістичних журналів. — Бібліографія і критика. — Адреса: Wien XVIII, Gersthoferstr. 138.

ЗИЗ, сатирично-гумористичний журнал. Ч. 15. 1-го вересня 1932. Зміст: Powrót do taty. По вакаціях. Кажуть. Alter ego. Наші на літнищі. Країна невимушеного гумору. Еволюція подружжя. З листування світових дипльоматів і політиків. Стріча двох достойників. Типи журналістичного світа. З рисунків малого Ромця. Дрібні дотепи.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. IX. 1932 р. за масло експортове та десерове тріма 2·80 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 3·60 зол при тенденції звижковій.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Від 3-го до 6-го вересня, год. 7.30 веч. „Горячка нафти“ америк. песа.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-ва.

Щодня дужання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Острів тайн“.

АТЛЯНТІК (давніше Лев) нечинне.

КАСІНО: „Бродяга“ (Льоренс Тібет).

КОЛІСЕЙ: „Переживання одної ночі“. та ревія „Коли Ксавера шукає кавалира“.

КОПЕРНИК: „Кон і Келлі в Голівуд“.

МАРУСЕНЬКА: „Кон і Келлі в Голівуд“.

МІРАЖ: Пат і Патахон, Льорель і Гарді (Олімпіяда сміху).

ОАЗА: „Все для дівчинки“ (Гарі Піль).

ПАЛЯС: „Рік 1914“.

ПАН: „Плян В“.

ПАСАЖ: „Дорога велитнів“.

ПРОМІНЬ: „Гра филь“.

СОНЦЕ: Підчас ферій нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Ц. к. фельдмаршал“ (Власта Буріян).

УТІХА: Гари Піль — „Пригода у нічнім експресі“.

ХИМЕРА: „Три стріли“.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК

ІВ. БЕЛЕЙ І ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

Закордонне радіо.

Середа, 7. вересня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 12.00, 17.00, 20.00, 22.25 Концерт, **Братислава** (278,8) 12.30 Концерт, **Гільверзум** (296,1) 11.40 Тріо, 19.55 „Гавайська цвітка“ оп. Абрагама, **Міляно** (331,4) 11.15, 13.00 Музика, 20.30 Комедія, **Брно** (341,7) 19.20 Нар. чеськ пісні, **Гельсінгфорс** (368,1) 18.45 Музика на домрі, 19.30 Спів, квартет, **Гамбурґ** (372,2) 21.00 „Три віденські вальси“ муз. комедія Штравса, **Берлін** (419) 20.00 „Лицарі щастя“ Айхендорфа, 21.10 Бетовенова III (Ероіка) симфонія, **Стокгольм** (435,4) 17.05 Спів, 19.00 Солісти, 20.15 „Примари“ песа Юсена, **Рим** (441,2) 20.45 „Сільвано“, „Кавалерія Рустікана“ оп. Масканія, **Прага** (488,6) 19.00 Веселі пісоньки, 21.00 Опер. музика, **Брюсель** (509,3) 20.15 Оп. музика, **Харків** (937,5) 12.15, 15.00 Концерт, 14.30 Концерт для молоді, 16.35 Пісні, 19.00 Український концерт, 24.00 Комунікати, муз. звуковиків.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 7. вересня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорольогічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.40 „Івасів сад“, обр. для молоді, 15.53 „Личачок Спритненького“ оп. для дітей, 16.05 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 Пластичні вістки, 17.00 Популярний концерт (оркестра), 18.00 Трансм. свята з Холма, присв. Холмщині, 19.10 Всячина, 19.28 Комунікат т-ва заохоти плекання коней, 19.35, 21.00 Радіоденник, 19.45 Літературна балачка, 20.00 „Вовк у Губії та побережник“ францішкан. легенда, 20.15 Легка музика, 20.50 Концерт Ґріґових творів, 21.55 Комунікати, 22.00, 22.50 Танк. музика 22.20 „Ювилей гумориста“, 22.40 Спорт.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

МІСЦЕ лікаря з мешканням до заміни в більшім місті недалеко Львова. Адм. „Діла“ Д-р Х. 361 4—4

З ПРИЧИНИ виїзду продам або піднайму дім мурований, 4 кімнати, кухня, склеп, різнично-масарський варштат, 300 сяжнів городу. Відомість: Левандівка, Шевченка 13. 373 2—2

ПРОДАВЦІВ на поодинокі повіти, дуже корисні услівя, прийме видавництво. Зголошення: Адміністрація, під „Першорядний“. 386 1—2

ТОРГОВЕЛЬНІ ЛЬОКАЛІ від зараз до винайму в середмісті. Зголошення до Заведення Обезпечень Умових Працьовників, Львів, ул. Пекарська 1 а. 387 1-2

РУТИНОВАНИЙ бухгальтер - кореспондент потрібний. Рахуємо на першорядну силу. Платня згідно з умовою. Зголошення до 15. ц. м. в Адміністрації. 1-1

КАГАНЦІ, ретязі, липочки, шорки виконує, направляє найдешевше робітня римарсько-галянтерійна **Н. Барера**, Сикстуська 2. 370 1—33

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

РЕНТҐЕНОЛЬОҐ

Д-р Людв. Ляндес-Ляйнерова

ПОВЕРНУЛА

ЛЬВІВ, ЛОЗІНСЬКОГО 9, ТЕЛ. 55-50 (апарат перен.). 2—3

Добірне горішньо-шлеське

ВУГІЛЛЯ.

Букове дерево сухе на 4 рубане доставляє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ.

Замовлення приймає Бюро **ЛЬВІВ, РИНОК 36, II. ПОВ., Тел. 96-85.** та всі 4 львівські склади, а саме: **I) Ринок 36, II) вул. Личаківська 155, III) пл. Більчевського 3 та IV) вул. Городецька 23.**

Власні склади вугілля та дерева на залізничім дворці.

Кожного першого тягнення.

ВПЛАТИ

першу рату в сумі зол. 3.20, а вже першого будеш мати спромогу виграти

$ 40.00 на 4% Прем. Поз. Долярову

зол. 250.000 на 3% Прем. Поз. будівельну,

зол. 200.000 на 4% Прем. Поз. Інвестиційну.

Замовлення з провінції полагоджуємо відворотно.

ДІМ БАНКОВИЙ
Г. і А. Ґріндлінгер
Львів, Леґіонів 21.

Власники: Бувші прокуристи Земельного Банку Гіпотечного у Львові. 1-1

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.